

Autor: Mihail Bulgakov

MAJSTOR į MARGARITAI

Režija: Aleš Kurt

SARAJEVSKI
RATNI TEATARSARAJEVSKI RATNI TEATAR
25. umjetnička sezona

Mihail Bulgakov MAJSTOR I MARGARITA

Režija:

Aleš Kurt

Dramatizacija i dramaturgija:

Dario Bevanda i Benjamin Hasić

Kostimografija i scenografija:

Adisa Vatreš Selimović

Muzika:

Zlatan Božuta

Koreografija:

Samra Mlinar Mandić

Psihofizička priprema glumaca:

Darko Trajković

Ašistent kostimografa i scenografa:

Melisa Musić

ULOGE**Margarita**
SELMA ALISPAHIĆ**Majstor, Poncije Pilat**
MIRSAD TUKA k.g.**Woland**
ALBAN UKAJ**Hella, žena-maćka**
SNEŽANA BOGIĆEVIĆ**Šef, Korovjev, Policajac, Goršak, Bolničar**
SEAD PANDUR**Ivan, Azazello**
JASENKO PAŠIĆ**Direktorica, Komšinica**
MIRELA LAMBIĆ**Dramaturginja, Inspektorica, Doktorica**
MAJA SALKIĆ**Frida, Glumica**
ANA-MIA MILIĆ**Ješua Ha-Nocri, Mrvac, Preprodavač,**
Režiser, Policajac
ADNAN KREŠO

Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Hana Karadža
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejdah
Rasvjetljivaci: Nedim Kukavica i Vahid Bećić
Majstori tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Garderobečka: Hava Redžić
Šminkerka: Sanela Čatović
Dekorateri: Mevludin Džananović i Elvis Sijarić
Izrada scenografije: Sulejman Trako i Esad Lekić
Izrada kostima: Mak konfekcija d.o.o.

Dizajn: Studio Gimix - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović
Video Animacija: Admir Aličić
Fotografija: Velija Hasanbegović
Produkcija: Dubravka Zrnčić-Kulenović

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

Majstor i Margarita u Sarajevskom ratnom teatru

BIOGRAFIJA REDITELJA**Aleš Kurt**

Roden je u Zenici 1965. Godine. Diplomirao je 1991. godine na Fakultetu dramskih umjetnosti u Beogradu (odsjek filmske i tv režije) i bio gostujući student FEMIS u Parizu (specijalizacija na odsjeku filmske režije i filmskog scenarija).

Režirao je u mnogim teatarskim kućama i u periodu od 1995. Do 2016. realizirao je 25 predstava. Izdvajamo: „Stop mašina“ D.Harmsa (Bosansko narodno pozorište Zenica), „Pucanje duše“ J.Beć, „Orlando Furioso“ (Narodno pozorište Sarajevo), „Bureka više nema“ J.Žbanić (Deblokada i ASU), te kulturnih predstava koje je realizirao s autorm Almirom Imširevićem „Kad bi ovo bila predstava“ i „Balkanski đavo Sram“ (obje u produkciji Pozorišta mladih Sarajevo) i „Circus Inferno“ (Teatar Du Vidy u Losani, Švicarska). „Mjera za mjeru“ W.Shakespearea (Narodno pozorište Sarajevo), „Poljska konjica“ M.Vešovića, „Obučari“ I.Witkiewicza, „Koncert ptica“, Dž. Karahasana, „Teferić“ D.Sušića (Kamerni teatar '55), te „Elizabeta Bam“ D.Harmsa (Narodno pozorište Sarajevo).

U SARTR-u je režirao „Pad“ Alberta Camusa, „Dijalog u paklu“ Maurice Jolya, „Premijera“ Ines Tanović i „Bog, rat i ostalo“ J.C.Grumberga.

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

„Majstor i Margarita“ je književno djelo naročitog značaja, koje je obilježilo 20 stoljeće. Gotovo je nemoguće kompletnu strukturu romana, bezbroj likova, i nevjerojatnu količinu akcije i obrata prenijeti u jednu pozorišnu predstavu. Pojavno naša izvedba je pojednostavljena u vanjskoj formi. Prostor je sведен. Likovi su ogoljeni. Intencija je da se kreira više metafizičko ozračje, nego realistično. Predstava se prije svega bavi unutarnjim svjetom likova i etičkim dimenzijama romana. I pošto je ovo izrazito kolektivni posao, u prvi plan dolazi rad cijelog ansambla, njihova promišljanja, ideje, nedoumice. To je taj viši nivo koji je prisutan u komadu. Šta se dešava u ljudima koji prave ovu predstavu? Dakle. Predstava govori sama o sebi. Tako to ide.

Piše: Aleš Kurt

SVIJETU JE POREBNA ARMIJA LUĐAKA!

Foto: V. HASANBEGOVIC

Teško je zamisliti veći dramatičarski poduhvat od pokušaja dramatizacije romana „Majstor i Margarita“. Bulgakovljev magnum opus obimno je djelo, rijetko videne ambicije u literalizaciji velikih tema i ideja. Atmosfera „Majstora i Margarite“ je jedinstvena, stil eklektičan (u žanrovskom rasponu od groteske do melodrame), a struktura barokno kompleksna, sa višestrukim protagonistima/cama i paralelnim tokovima radnje unutar narativa koji obuhvata više vremenskih razdoblja. Sažimanje takve knjige u dramsku formu (uz trud da se očuva sve pomenuto) je vrhunski izazov.

Kako od romana koji je skoro neodvojiv od konteksta u kojem je nastao (Staljinova Rusija) napraviti predstavu o nama danas? Odgovor se nametnuo u drugom pitanju: šta bi se desilo da se Bulgakovljev Vrag Woland i njegova ekipa demona pojave u našem gradu, sada? Blago pozicioniranje radnje u ovdašnju sadašnjost, određenu kriminalom, nasiljem, ksenofobijskom, komformizmom i apatijsom, potvrdilo je univerzalnost Bulgakovljeva romana.

Nije nam bio cilj napisati dramatizaciju od literarne vrijednosti, već dobar predložak za scensko istraživanje.

Tokom procesa, u saradnji s rediteljem, glumcima/icama i ostatkom ekipa, razvijali smo nove verzije teksta, „krojeći“ ih specifično za glumačku postavu i njihove individualne osobnosti.

Vodeći se scenski najpotentnijim zapletima, karakterima, situacijama i motivima iz romana, tragali smo za strukturom dramatizacije. Paralelno sa pričom o iskušenjima koja ljudima pripeđuju Woland i njegova ekipa pratimo priču o ljubavi Majstora i Margarite, te priču Majstrovog romana o Ponciju Pilatu i Ješu Ha-Nocriju. Analogijom sa Judejom u doba Isusa i Pilata htjeli smo ispitati koliko se (i da li se?) čovečanstvo promjenilo u odnosu na tad, i na koji način historijska zbivanja uslovjavaju sadašnjost.

Na Bulgakovljeva Majstora se može gledati kao na alter-ego samog autora, a na poznatu rečenicu „rukopisi ne gore“ kao na odraz njegovog suludog optimizma u borbi protiv državne cenzure koja mu je onemogućavala da objavljuje knjige. U današnjem neoliberalnom svijetu ne postoji cenzura u obliku u kojem je bila prisutna u Staljinovoj Rusiji, ali ni kultura u kapitalizmu nema bitnu ulogu kakvu je imala u socijalizmu. Da li je uopšte potrebna cenzura u društvu koje je toliko otudilo i obeshrabrililo ljudе, uvjerivši ih da je svaka borba uzaludna? U takvom sistemu kultura je samo još jedna stvar što se konzumira ravnodušno poput hamburgera, a individualna apatija uvod u masovnu letargiju.

Da je naš savremenik, Bulgakov možda ne bi ni napisao svoje remek-djelo. Ako bi ga i napisao, rijetko ko bi ga pročitao. Možda je upravo nedjelovanje „najveći grijeh“ našeg doba?

Ekstremne situacije u predstavi koje proizlaze iz susreta ljudi s davolom kao epilog imaju spoznaju da sve zlo što čovjek čini drugim ljudskim bićima i prirodi proističe iz njega samog. Ono nije rezultat neke neuhatljive ljudske prirode, već sistematskog otudivanja individue. A samo promjenom pojedinca može doći do promjene sistema. U svijetu koji počiva na društvenim konvencijama, ludilo kao oblik nekonvencionalnog ponašanja predstavlja opasnost za poredak. Svjetu u kojem slijepa ambicija, pohlepa i sebičnost predstavljaju „poželjne“ karakteristike potrebna je armija ludaka.

I čudo. Armija ludaka i ludakinja da se suprotstavi onima koji kreiraju i održavaju status quo. Čudo da pomogne ludima da istraju u svojoj borbi. Čudo ne smije biti od lažnih čudotvoraca, manipulatora masama zarad svoje koristi. Možda je upravo nesebična i bezuslovna ljubav Majstora i Margarite, kao krajne iracionalan, pa i lud čin, to čudo u današnjem svijetu.

Pišu: Dario Bevanda i Benjamin Hasić

PONEKAD JE GUBITAK RAZUMA ODGOVARAJUĆA REAKCIJA NA STVARNOST

(Philip K. Dick)

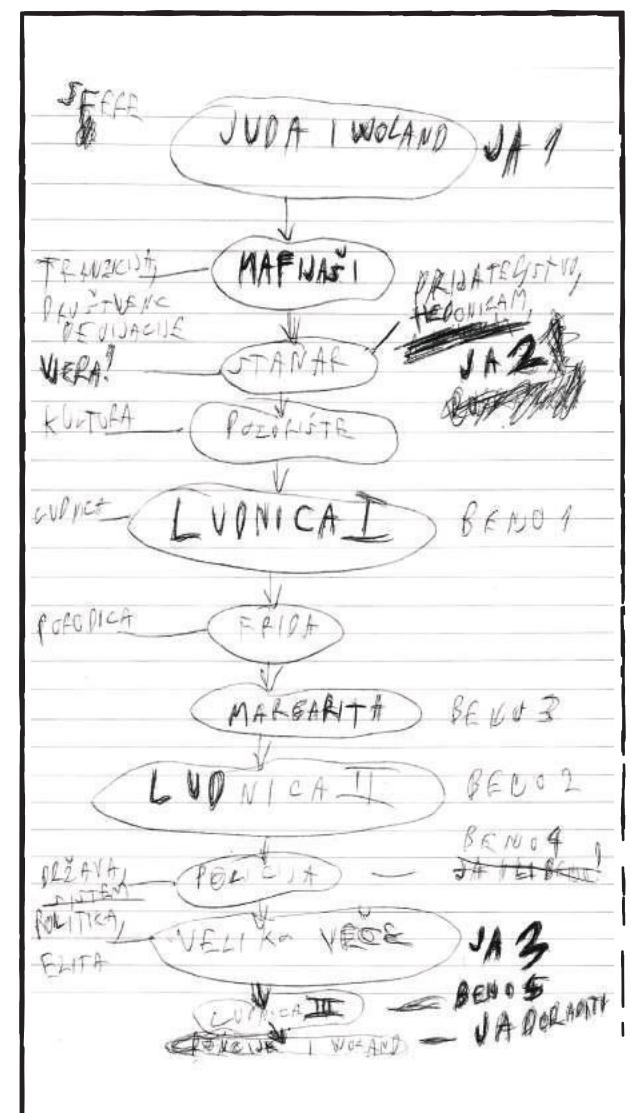
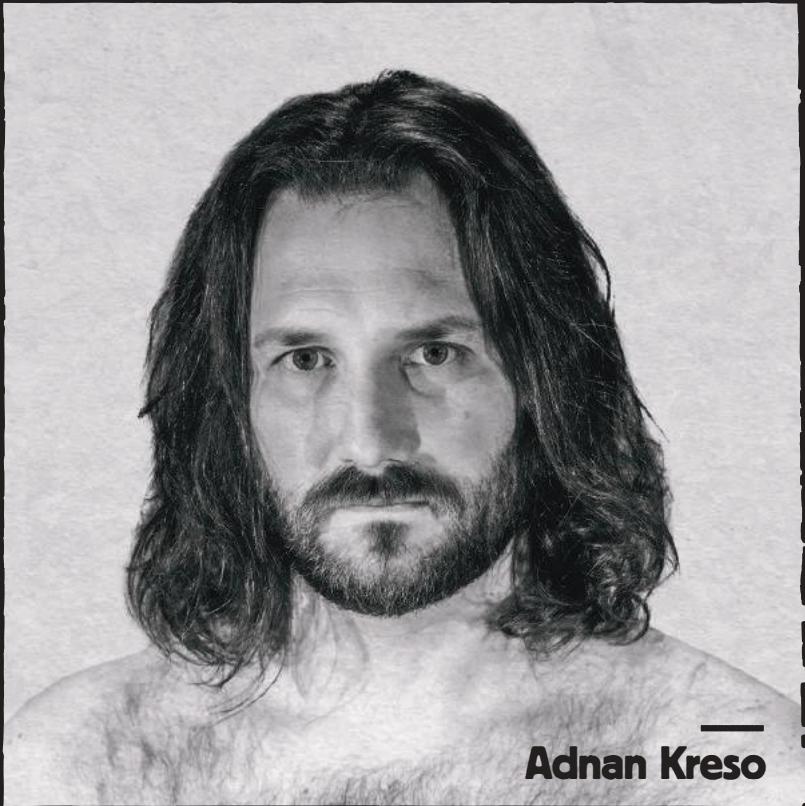
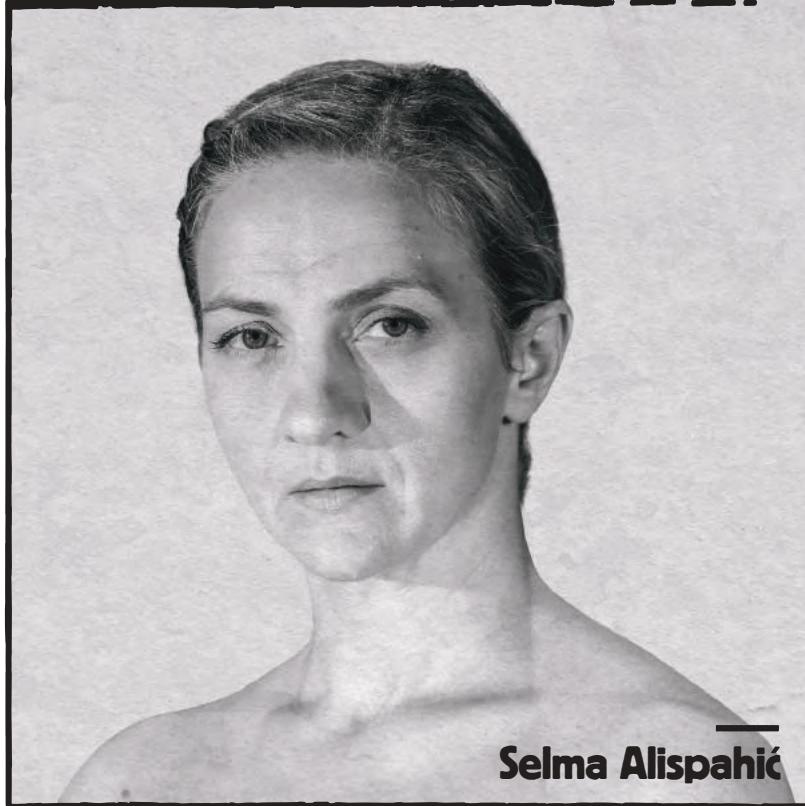

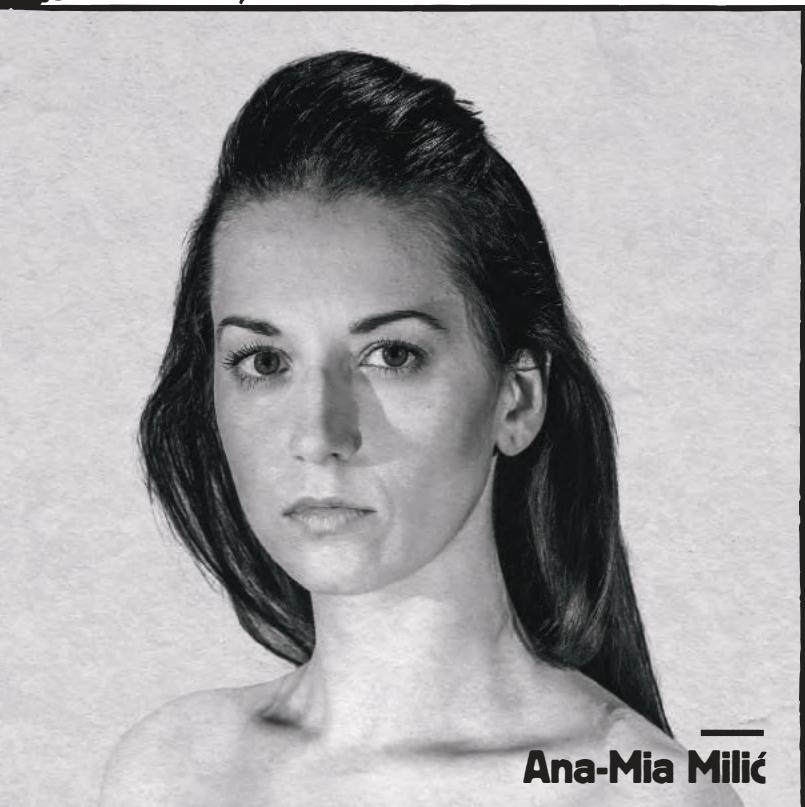
Foto: V. HASANBEGOVIĆ

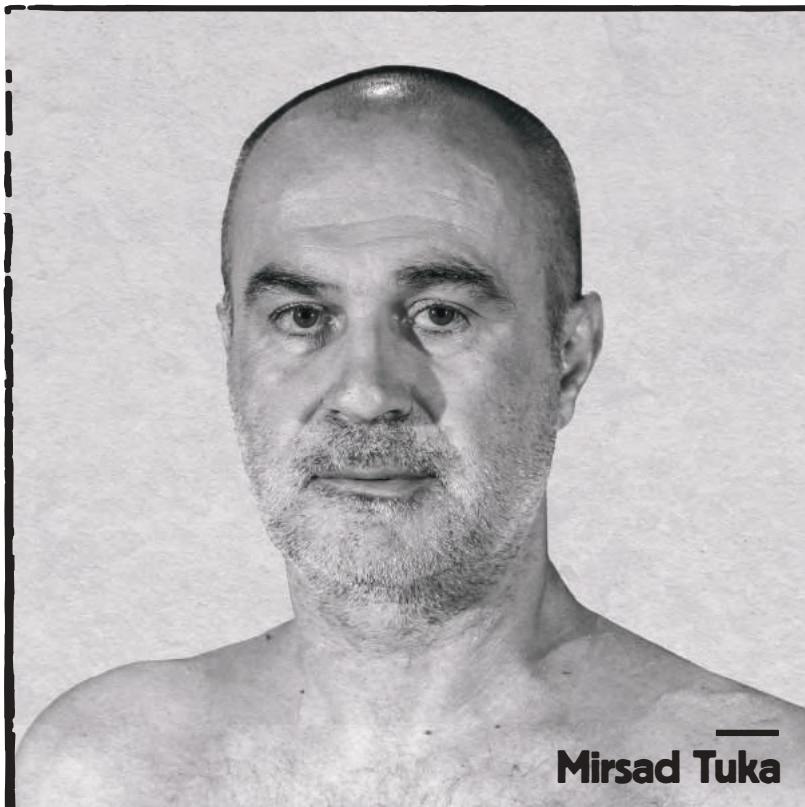
Adnan Kreso

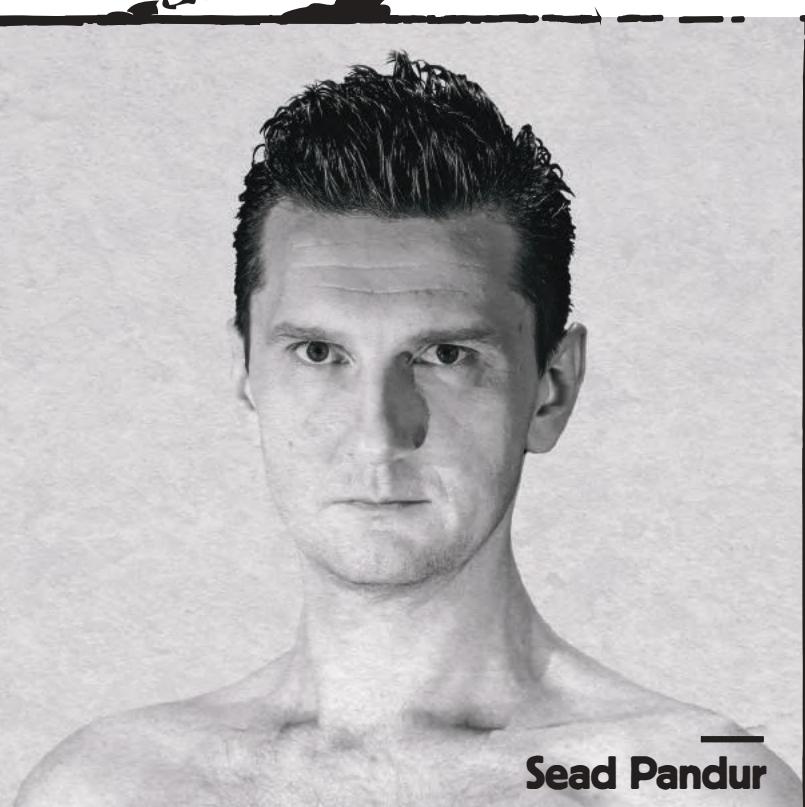
Selma Alispahić

Ana-Mia Milić

Mirsad Tuka

Sead Pandur

DOKTORICA: Naš mozak nekada izmisli stvari koje ne želimo da prihvatimo. Postoji subjektivna i objektivna percepcija stvarnosti.

IVAN: Kako je moguće da smo svi vidjeli istog stranca?

DOKTORICA: Niste vidjeli istog stranca. Svako od vas je izmislio svog, specifičnog stranca.

IVAN: Nije tačno.

DOKTORICA: Kako je izgledao?

IVAN: Visok!

DIREKTORICA: Nizak!

PREPRODAVAČ: Mršav!

IVAN: Debeo!

DIREKTORICA: Slabašan!

PREPRODAVAČ: Prejak!

Majstor se smije.

DOKTORICA: Vidite, uopšte se ne radi o zajedničkoj halucinaciji, već o pojedinačnim projekcijama svijesti.

IVAN: Gdje piše da vi morate biti u pravu?

DOKTORICA: Nigdje.

DIREKTORICA: Zašto onda ne vjerujete da nam se desilo to što se desilo?

DOKTORICA: Vjerujem.

IVAN: Pa zašto nas onda ne pustite?

DOKTORICA: Šta bi uradio kada bih te pustila?

IVAN: Otišao u policiju!

DOKTORICA: Šta bi im rekao?

IVAN: Da me taj stranac, taj ološ, natjerao da ubijem svog Šefa. Da sam poslje dobio poruku na mobitelu: „Ivane, odrubili su mi glavu, dođi hitno da me sahraniš!“.

DOKTORICA: Šta misliš da bi oni uradili?

PREPRODAVAČ: Poslali bi ga nazad ovdje.

IVAN: Nije fer.

DOKTORICA: Šta nije fer, dragi Ivane?

IVAN: Niko nam ne vjeruje.

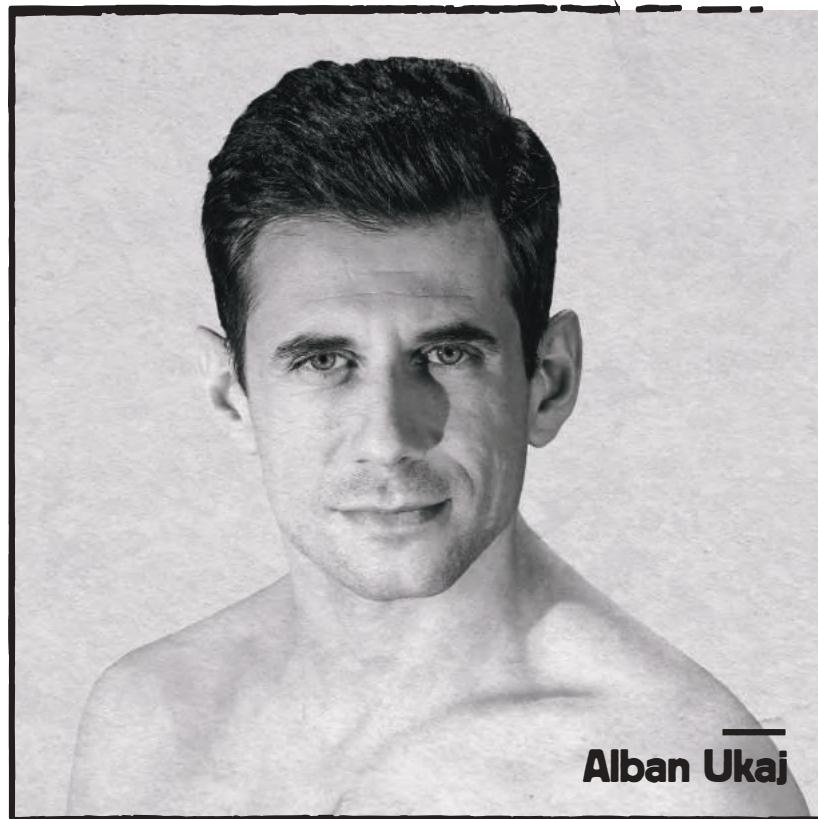
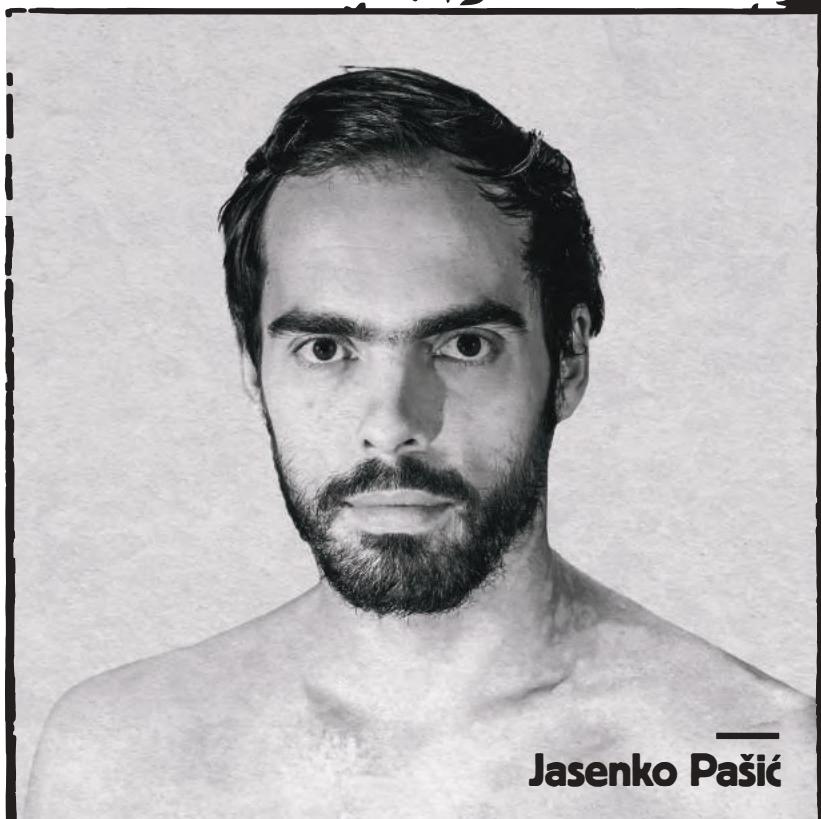
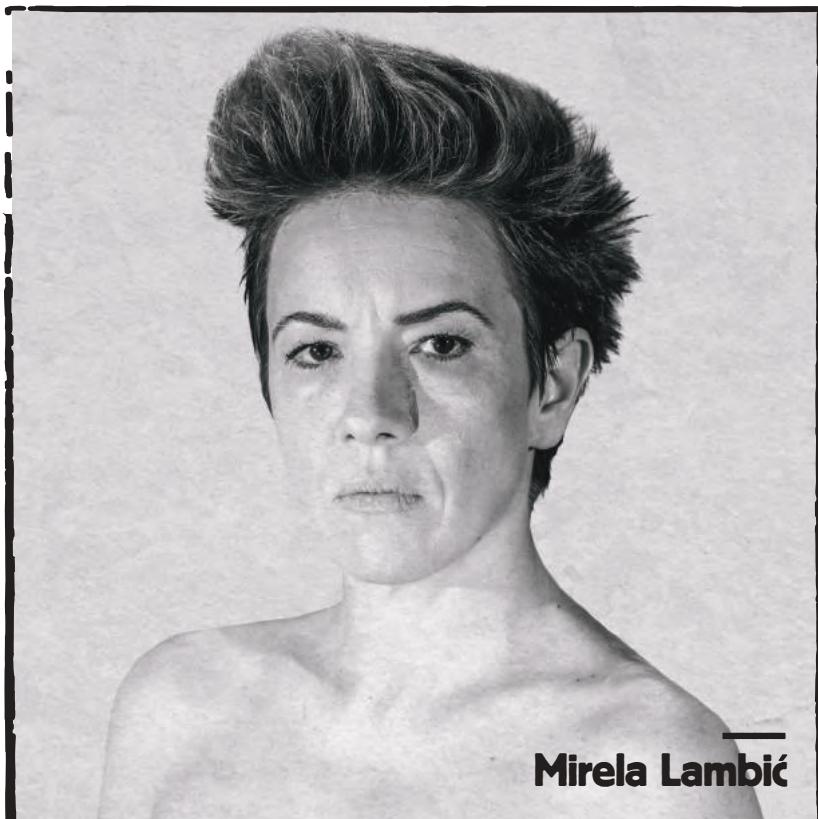
DOKTORICA: Vjerujem vam ja, samo bih voljela da i vi meni vjerujete. Susrela sam se s ovim mnogo puta do sada. Najbolje znam kako vam mogu pomoći. Samo želim da saradujete sa mnom.

MAJSTOR: Niko ne shvata o čemu je riječ?

DOKTORICA: Hajde, reci nam svoje mišljenje.

MAJSTOR: Bezlebub je došao u Babilon. Hobotnica je spremna. Tišina.

MAJSTOR: Kako ne shvatate? Vi ste upoznali Đavola.

50 GODINA MAJSTORA I MARGARITE

Ove godine navršila se pedeseta godišnjica od objavljanja „Majstora i Margarite”, jednog od kapitalnih djela svjetske književnosti. Budući da ovaj roman nije objavljen za autorova života, prvi put je izdan tek 1966. godine, 26 godina nakon smrti Bulgakova, i to u skraćenoj časopisnoj verziji. Roman je stekao popularnost među sovjetskom inteligencijom i sve do službenog objavljuvanja širio se u ručno pretiskanim primjercima. Supruga pisca, Jelena Sergejevna, tijekom svih tih godina uspjela je sačuvati rukopis romana.

Ovo djelo vrlo složene strukture temelji se na motivima poznatima iz svjetske književnosti – na legendama o Faustu i Margareti (u prijevodu je namjerno zadržan ruski oblik Margarita). Isprekidanim slijedom roman opisuje događaje u Moskvi dvadesetih godina 20. stoljeća, kao i događaje koje je glavni lik, Majstor, opisao u svojem romanu o Pilatovu sudu i Isusovoj mučeničkoj smrti. Događaji u Moskvi opisani su kao fantastična priča o dolasku sotone Wolanda u Moskvu, gdje će se održati godišnji bal demona. Majstor je, uz podršku Margarite, napisao roman o Pilatu, no kritičari su ga odbacili prije objavljuvanja, pa ga je on, ogorčen, bacio u vratu. Spasio ga je Woland glasovitom rečenicom: „Rukopisi ne gore“ (a umjetnici i filozofi trajniji su od vladara). Na jednom mjestu u romanu Ješua kaže i

„da je svaka vlast nasilje nad ljudima, i da će doći vrijeme kad neće biti ni vlasti, ni careva, ni ikakve druge vlasti. Čovjek će prijeći u carstvo istine i pravednosti gdje neće biti potrebita nikakva vlast“

Različite verzije

Problematika romana zahvaća temeljna filozofska, kulturološka i politička pitanja, osobito odnos umjetnika i vlasti, kao i vjerovanje u određenu ideologiju. Kako u djelu nema jednoznačnih odgovora, brojna su i raznolika njegova tumačenja. Bulgakov je tridesetih godina, dakle u Staljinovo vrijeme, bio poznat uglavnom kao dramski pisac. Staljinu se svidjela njegova drama „Dani Turbinovih“, ali su komadi o odnosu umjetnika i vlasti ostali neizvedeni. Stvaranje Bulgakova, kako dramsko tako i prozno, vrlo je često nailazio na otpore, posebno u tridesetim godinama, kad je Bulgakov morao voditi borbu za svoj puki opstanak u kazalištu i književnosti. Postoje različite verzije „Majstora i Margarite“. Vrijeme početka rada na romanu Bulgakov označava u raznim rukopisima kao 1928. ili 1929. godinu. U prvoj redakciji roman je imao nazive poput „Crni mag“, „Kopito inženjera“, „Žongler s kopitom“, „Sin V.“, „Turneja“. Prvu redakciju „Majstora i Margarite“ uništio je sam autor 18. ožujka 1930. godine nakon što je dobio obavijest o zabrani komada „Molière“.

Bulgakov je napisao u pismu vladu: „I osobno sam ja, svojim rukama, bacio u peć prvi načrt romana o đavolu...“ Rad na romanu obnovio je 1931. godine. Za roman je napravio skice, pri čemu su se već spominjali Margarita i njezin, tada još bezimeni protipol - budući Majstor, a Woland je dobio svoju obijesnu svitu. Druga redakcija, stvarana do 1936. godine, imala je podnaslov „Fantastični roman“ i varijante naslova „Veliki kancelar“, „Sotona“, „Evo i mene“, „Crni mag“, „Kopito inženjera“.

Treća redakcija, započeta u drugoj polovici 1936. godine, u početku se nazivala „Knez tame“, no već 1937. godine pojavio se naslov „Majstor i Margarita“. U lipnju 1938. preštampan je puni tekst, a autorska korektura trajala je gotovo do same smrti pisca. Za života je autor u svojem domu čitao pojedine odломke bliskim priateljima. Dosta kasnije, 1961. godine, filolog A. Z. Vulis pisao je rad o sovjetskim satiričarima i sjetio se Bulgakova. Saznao je da je njegovu udovicu Živa i uspostavio je s njom kontakt. Nakon prvotnog razdoblja nepovjerenja, Jelena Sergejevna mu je dala da pročita rukopis „Majstora“. Potreseni Vulis pričao je o njemu mnogima, nakon čega se po književnoj Moskvi počelo pričati o velikom romanu. To je dovelo do prvog izdavanja u časopisu „Moskva“ 1966. godine, u nakladi od 15 tisuća primjera. Puni tekst romana izšao je 1973.

Piše: Kim Cuculić

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

KRATKA BIOGRAFIJA MIHAILA BULGAKOVA

Mihail Afanasjević Bulgakov (Kijev 1891 – Moskva 1940)

Bulgakov je završio medicinu i tri godine radio kao ljekar, da bi se od 1919. posvetio književnosti. Osim romana „Majstor i Margarita“, napisao je „Pseće srce“, „Bijelu gardu“, „Život Molijera“, „Pozorišni roman“ i veliki broj priča. Njegovo stvaralaštvo pretežno okrenuto dramskoj umjetnosti, prije svega satiri u duhu njegovog velikog učitelja, N.V. Gogolja.

Drama „Dani Turbinovih“ bila je najvažniji događaj na sovjetskoj sceni tridesetih, dok drugi komadi: „Bjekstvo“, „Bratsvo licemjera (Molijer)“, „Mrtve duše“, „PURPURNO OSTRVO“, „Posljednji dani (Puškin)“, „Zojkin stan“, „Don Kihot“, „Adam i Eva“ kao i komedija „Ivan Vasiljević“ nikada nisu prošli staljinističku cenzuru, i postavljeni su na scenu tek šezdesetih godina XX vijeka.

SVAKA JE VLAST NASILJE NAD LJUDIMA

Bulgakov je živio u najstrašnjem vremenu. Bio je, po sopstvenim riječima, „živ sahranjen“, jer ništa što je stvorio nije moglo biti objavljeno ni prikazano. Pisao je zato nevjerojatno hrabro pisma Staljinu, tražeći da bude protjeran iz SSSR-a, da bi mu Staljin cincinčno odgovorio: „Zar smo vam toliko dosadili?“ U tom pismu, Bulgakov između ostalog kaže: „Na širokom planu ruske književnosti bio sam jedan jedinstveni književni vuk. Savjetovali su mi da ofarbam krzno. Besmislan savjet. Bio vuk ofarban ili oširan, ipak ne liči na pudlicu. Sa mnom su i postupili kao sa vukom. Nekoliko godina su me gonili po pravilima književne hajke, u ogradištem toru...Sada sam otrovan tjeskobom, prilagođen psihologiji zatočenika...“

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

Pisanja romana o đavolu - tako je najčešće autor nazivao svoj rukopis, prethodilo je zanimljivo pismo koje je dobio 1928. godine i koje je sačuvano u arhivi Jelene Sergejevne. U njemu je između ostalog stajalo:

„Dočekavši u Kijevu dolazak crvenih činilo mi se da su boljševici prava vlast, sa jakom vjerom u narod, koja Rusiji nosi sreću i blagostanje i koja čini od malogradana i lukeža, jake, časne i ispravne građane...“

„Međutim prolaze medeni mjeseci revolucije. Meni, kao i mnogima, prolazi zanos, a ružičaste naočale počinju da mijenjaju boje u tamnije nijanse (...) Laž, laž, laž bez kraja.“

Vode? To su ili čovječljici koji se bore za vlast i komfor, raspomamljeni fanatici koji misle da mogu čelom razbiti zid. (...) Međutim, loše je živjeti i ne vjerovati ni u šta.“

Tako se postepeno stvarao materijal za roman. Očigledno je da je autorov gnjev prema stvarnosti koja ga je okruživala bio tako veliki da je u svom romanu kao glavnog junaka odredio Sotonu. Taj gnjev je jasno vidljiv iz jednog od pisama upućenom Staljinu.

Pokušaje da napišem komunističku predstavu nisam imao, pošto sam dobro znao da mi to neće poći za rukom... Sva štampa u SSSR-u, a sa njom i sve ustanove, kojima je povjerena kontrola repertoara, u toku svih godina mog književnog rada, jednodušno su i sa neobičnom raspomamljeničku, dokazivali da djela Mihaila Bulgakova u SSSR-u ne mogu postojati. Izjavljujem da je štampa SSSR-u a potpunosti U PRAVU. Borba sa cenzurom, ma kakva ona bila i ma pri kakvoj vlasti postojala jeste moj dug kao pisca, baš kao i pozivi na slobodu štampe... Evo jedne od crte mog stvaralaštva, koja je u potpunosti dovoljna da moja djela ne bi postojala SSSR-u. Međutim, sa prvom crtom su u vezi sve ostale, koje su se isticale u mojim satiričnim pričama... u kojima su prikazane bezbrojne izopačenosti naše svakodnevnicе, otrov kojim je ispunjen moj jezik, duboki skepticizam u odnosu na revolucionarni proces, koji se događa u mojoj zaostaloj zemlji, i nasuprot njemu najdraže Velike Evolucije, a najvažnije – prikazivanje strašnih crta mog naroda.

MUK

Ne mogu da se ne prisjetim razgovara, čestih i dugih, sa jednim od osnivača i dugogodišnjim direktorom SARTR-a, Safetom Plakalom. Gdje god bili, u Dalmatinskoj, Raguzi, Čemaluši, Gabelinoj, na putovanjima, u kafanama, tema nam je uvijek bila teatar, njegove transformanse, repertoarska profilacija, njegova uloga u sveukupnom bh glumištu, angažman i saradnja sa umjetnicima koji su prepoznавali SARTR-ovu estetiku kao dio svog umjetničkog izraza. Govoreći o klasicima, nezaobilazan nam je bio Bulgakov i njegov roman „Majstor i Margarita“. Velika tema, govorio je, dal smo organizaciono i kadrovski spremni, uvijek bi se zapitao. Vremenom će se ovaj roman sam nametnuti...

Promišljajući kako i na koji način obilježiti 25.umjetničku sezonu Sarajevskog ratnog teatra, u mislima sam upitala Safetu: jel vrijeme? Kadrovski i organizaciono SARTR je postao teatar koji može i treba odgovoriti ovakvom umjetničkom izazovu.

Danas SARTR, kao osmatračica vremena u kojem živimo, detektira učestali i zlokoban MUK - zanimljivo baš kao da nam je u grlu ostala maramica natopljena krvlju nedužnih, zločinima nad nemoćnim, manipulacijama mračnih sila koje mijenjaju naše identitete.

Da li je najveći grijeh čovječanstva postao grijeh nečinjena?

A roman „Majstor i Margarita“, priča je i o borbi umjetnika za slobodu izražavanja, o njegovom traganju za načinom da se raskrinka zlo učahureno u porama društva, da se progovori i o onome o čemu je zabranjeno govoriti, da se ne šuti jer MUK je pristanak na vlastito ropstvo.

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

Zato baš ovom predstavom otvaramo novu umjetničku sezonu! Režija je povjerena Alešu Kurtu, zasigurno najmaštovitijem bh reditelju, koji ludilo vremena koristi kao povod za zahtjevnu glumačku igru, propitujući teatar kao mjesto u kojem нико nije lud da bude normalan, a ludnicu tretira kao metaforu svijeta u kojem živimo.

Kako se radi o romanu, ideja nam je bila da mladim dramaturzima (Dario Bevanda i Benjamin Hasić) povjerimo dramatizaciju i omogućimo im da propitaju i transponiraju simbole staljinističkog režima u današnji politički i društveni kontekst. Jer, kako je i sam Bulgakov pisao, svaka vlast je nasilje nad ljudima!

Ansambel Sarajevskog ratnog teatra (od ove sezone ojačan i dvojicom glumaca pripravnika), u saradnji sa glumcem Mirsadom Tukom kao gostom, iako pojedinačno različit po glumačkom iskustvu, vrlo angažirano je prihvatio umjetničke zadatke i snažnom kolektivnom igrom MUK mase artikulirao u ljudski vrisak.

Tebi u spomen, dragi moj druže, Safete! Novu 25.umjetničku sezonu otvaramo na adaptiranoj pozornici i gledalištu sa tako željenom predstavom "Majstor i Margarita".

Piše: Dubravka Zrnčić-Kulenović

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

O SARTRU

Sarajevski ratni teatar SARTR utemeljen je 17. maja 1992. godine na inicijativu reditelja Dubravka Bibanovića i Gradimira Gojera, ing. Đorda Mačkića i pišca Safetu Plakala, a okupio je glumce i saradnike iz tri profesionalna sarajevska teatra koja su, zbog agresije na Bosnu i Hercegovinu, morala obustaviti svoj rad. U augustu 1992. SARTR je konstituiran kao vojna jedinica pri Regionalnom štabu Oružanih snaga BiH Sarajevo, a 12. januara 1993. godine Odlukom Ratnog Predsjedništva Skupštine grada Sarajeva kao javna ustanova iz oblasti kulture od posebnog interesa za odbranu grada. Odlukom Skupštine Kantona Sarajevo od 24. jula 1997. ulogu osnivača SARTR-a preuzeo je Kanton Sarajevo.

Sarajevski ratni teatar SARTR, kao teatar osnovan u periodu opsade, svjedočanstvo je o fenomenu duhovnog, tj. kulturnog otpora fašizmu i agresiji. Ne samo da čuva uspomenu na taj period već i danas nastoji snažno afirmirati univerzalne vrijednosti: bogatstvu različitosti, antifašizam, svetost mira, aktivizam, internacionalizaciju, suočavanje prema svim onima koji trpe nepravde širom svijeta. Sa svojim naslijedom nastoji biti - mjesto naše savjesni i hrabrosti da se suprostavimo nepravdama i svim devijacijama vremena u kome živimo. Zbog svog angažmana i duhovnog otpora u opkoljenom Sarajevu, kao i kvalitetnih umjetničkih ostvarenja predstava, Sarajevski ratni teatar SARTR je dobitnik Šestoaprilske nagrade grada Sarajeva u 2003. godini.

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

Premijera
„Majstor i Margarita“
26. oktobar 2016. godine

Urednica: Nejra Babić
Dizajn: Studio GIMIX - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović
Fotografija: Veljka HASANBEGOVIĆ

Posebno se zahvaljujemo Saneli Husić-Musabašić,
Pozorištu mladih Sarajevo i PAL-E AV SYSTEMS na saradnji.

Foto: V. HASANBEGOVIĆ

IZ ARHIVE SARTR-a

SARTR 1997. PET GODINA

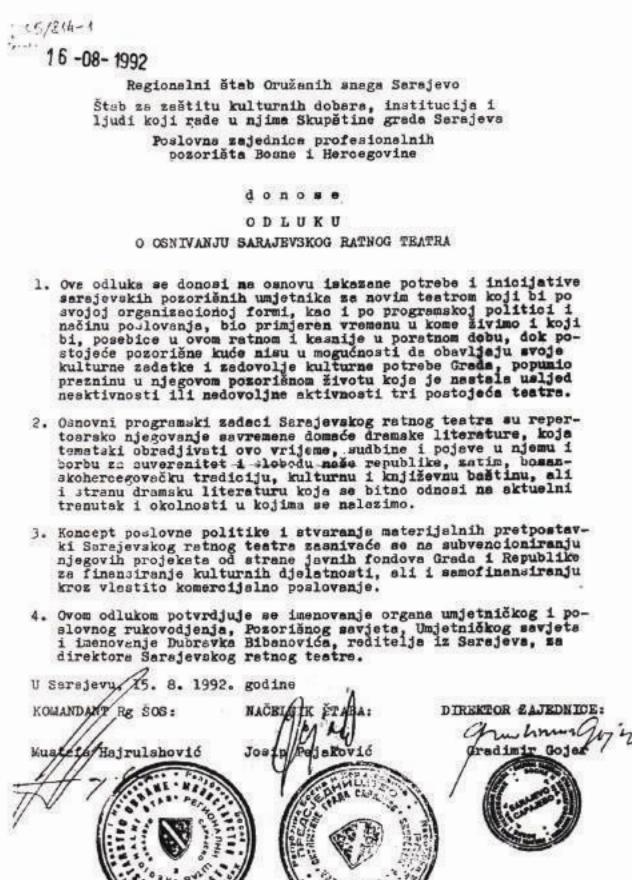
Ovo je samo nagovještaj jer nas ne dijeli baš mnogo od petogodišnjice onog (ne ponovo se!) krvavog aprila 1992. kada se pošast zaumjala sručila na Sarajevo da pokopa u njem sve živo, ljudsko, lijepo i plemenito. Iz kaosa, iz kataklizme, iz potmugog odjeka galopa apokalitpičnih jahača oteo se ljudski glas sarajevskih Glumaca i u ništa manje krvavom maju radio se Sarajevski ratni teatar.

Fala sarajevskim glumcima što su nam pomogli da ne poludimo! Baš tako je napisala jedna naša sugrađanka u knjigu utisaka koja je spontano nastajala kako je naš privjenac Sklonište postajao ono nešto mnogo više od teatarske igre.

A šta smo mi to, zapravo, radili?

Smjiali smo se u brk sopstvenoj nesreći koju su nam priredili drugi i nismo čak stizali da njih ismijemo. Rat je već bio završen kad smo, pomalo malaksali duhom, u Memoarima Mine Heuzen rekli poneku i njima i o njima. Ali, opet u šali! Jest da je šala ponekad ozbiljna, ma nama do te vrste ozbiljnosti nije bilo stalo, jer od tude nesreće i tuge nikada ne pravi svečanu večeru! Doručak će ti, bez ostatka, biti gorak.

Zapisao: Safet Plakalo

REPERTOAR SARAJEVSKOG RATNOG TEATRA

Autor: Mihail Bulgakov
„MAJSTOR I MARGARITA“
Režija: Aleš Kurt

Autor: Sam Shepard
„STANJA ŠOKA“
Režija: Mira Dizdarević

KOPRODUKCIJA SARAJEVSKI RATNI TEATAR I FESTIVAL MESS
Autor: Igor Štiks
„BRAŠNO U VENAMA“
Režija: Boris Liješević

Autor: George Orwell
„ŽIVOTINJSKA FARMA“
Režija: Dino Mustafić

KOPRODUKCIJA SARAJEVSKI RATNI TEATAR, FONDACIJA KARIM ZAIMOVIĆ, INTERNACIONALNI TEATARSKI FESTIVAL MESS I WARM
Autor: Karim Zaimović
„TAJNA DŽEMA OD MALINA - NOVA FORMULA“
Režija: Selma Spahić

Autor: Doruntina Basha
„PRST“
Režija: Sabrina Begović Čorić

Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović
„VESELA VEČER U SARAJEVU“

KOPRODUKCIJA SARAJEVSKI RATNI TEATAR I FESTIVAL MESS
„BIO JE LIJEP I SUNČAN DAN“
Režija: Tanja Miletić-Oručević

Autor: Jose Sanchis Sinisterra
„AY, CARMELA“
Režija: Rober Raponja

TEATARSKI OPSERVATORIJ

KOPRODUKCIJA SARAJEVSKI RATNI TEATAR I AKADEMIIA SCENSKIH UMJETNOSTI SARAJEVO
Autor: Tennessee Williams
„TRAMVAJ ZVANI ŽUDNJA“
Režija: Dina Mušanović, Staša Dukić, Alban Ukaj, Adi Hrustemović

SCENA SATRČIĆI

KOPRODUKCIJA SARAJEVSKI RATNI TEATAR I STUDIO LUTKARSTVA SARAJEVO
Autor: Ljubica Ostojić
„MALA SIRENA“
Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović

Autor: Ljubica Ostojić
„ODKAMENA PRIČA“
Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović

JAVNA USTANOVA SARAJEVSKI RATNI TEATAR SARTR - SARAJEVO, BIH

Adresa: Gabelina 16
Tel / Fax: +387 (0) 33 66 51 89
Tel: +387 (0) 33 66 40 70
Email: teatarsatr@yahoo.com
Web: www.sartr.ba

v.d. Direktor: Dubravka Zrnčić-Kulenović
Marketing: Hana Karadža
Pravna služba: Nermin Klapuh
Računovodstvo: Medina Aganović
Sekretarica: Jasmina Mešić
Spremačica: Senija Mujak

UMJETNIČKI ANSAMBL

DRAMATURGINJA
Dubravka Zrnčić-Kulenović
Nejra Babić (pripravnica)

GLUMICE I GLUMCI

Selma Alispahić
Mirela Lambić
Maja Salkić
Sonja Goronja
Snežana Bogičević
Alban Ukaj
Adnan Hasković
Sead Pandur
Jasenko Pašić
Ana-Mia Milić
Adnan Kreso - pripravnik
Davor Sabo - pripravnik